

Lesarabræv

Javnættindi til brekað!

Fyrst og fremst vil eg takka Miðflokkinum fyri tað álit, tey hava víst mær, við at stilla meg upp sum valevni floksins til løgtingsvalið 7. juli, sjálvt um eg eri deyður, sum, er eitt ósjónligt brek. Hetta er framstig og ein gleði hjá mær, at eg kundi verða við, tí áðrenn trúði eg at politikkarar var sera fjarur frá okkum brekaðu.

Tað var ikki lættari hjá brekaðum í gomlum døgum. Sum ofast hava øll ikki hugsað um at bota um kor teirra brekaðu, sum hava stríðst nógv fyri at politikkarar skulu hoyra tey, men sum árinu fóru og komu, vóru fleiri framstig gjørd til tey brekaðu í øllum viðurskiftum. Sjálvandi er tað ikki fullkomlikt enn.

Tey síðstu árin hava blómað við nýggjum feløgum tey fyrstu fólginu komu í 1970-unum. Tey vóru Javni, Björg, Blindafelag og Deyvafelag, og seinni komu so fleiri feløg sum í dag telja 20, og hesi mynda MBF (Meginfelag teirra brekaðu í Føroyum). Hví komu so nógv feløg í hesi síðstu tíðini? Tað er

tí at tey vilja gera vart við teirra óngd um víðferð teirra í samfelagnum.

Tað er náttúrligt at fólk gera vart við seg tá tey eru óngd um tað sum hendir í samfelagnum. Men politikkarnir sum hava ofast gloymt tey brekaðu, at tey líða meira enn tey vanligu menniskjuni. Politikkarnir, sum sita á tingi, kunnu sjálvandi ikki merkja á kroppi teirra, hvussu nógv tey brekaðu líða. Eitt stórt framstig var gjørt tann 3. december 1993 altjóða dag teirra brekaðu, har MBF bað allar floksformenn um at skriva undir, so at tey brekaðu verða hoyrd. Allir skrivaðu undir. Hetta er eitt stórt framstig fyri tey brekaðu at koma nærri á mál; men verður lyftið hildið? Vit skulu ikki dóma her og nú.

Miðflokkurin hevur eitt klárt stevnumál, sum sigur at „Brúkarin eigur at fáa størri ávirkan á ætlanir og menningina innan almannaþingið“, og „í menningini um samfelagnum eigur hald at takast fyri borgarum, ið hava brek“. Hetta prógvar, at Miðfl-

okkurin er fyrsti flokkurin, sum tekur undir við at tey brekaðu fáa javnættindi.

Tí verði eg, sum eri deyður, uppstillaður sum valevni fyri flokkinn, og tí heiti eg á øll tey brekaðu um at velja tann rætta flokkinn. Miðflokkinn, sum vil arbeiða framfóti at tey brekaðu sleppa fram at ávirka ymskar ætlanir, so at kor teirra brekaðu kann betrast, so vel tann, sum sjálvur er brekaður inn á ting, so hann kann umboða øll hini brekaðu.

Miðflokkurin vil ikki at tey brekaðu skulu syndrast ella liggja á einum lægri støði, men vil verja javnættindi hjá øllum.

Miðflokkurin vil fylgja stevnuúskránni og ávirka samfelagið, tí heiti eg á allar føroyingar um at velja Miðflokkinn, so vit koma sterkir inn á ting. Setið kross við lista H ella eitt av valevnum floksins, so hava vit eitt umboð fyri tey brekaðu inni á tingi!

Jan Zachariassen,
valevni Miðflokksins
í Suðurstreymoyar valdømi

Ein eyðnusæl heilsusøga

—framhald

Eg havi áður havt eitt lesarabrev í Dimmalætting um hvussu væl tað hevur gagnast heilsuliga at gera dagligt brúk av koralminirálum. Fyrru ferð var aftan á at hava brúkt hesi minirálir í triggjar mánaðir og nú havi eg so brúkt hetta í átta mánaðir og havi fingið meiri burturúr síðani.

Eftir at hava brúkt minirálir hevði eg eftir trimum mánaðum fingið hesar heilsuliga menningar. Blóðrensið stímbrað soleiðis, at hendur og føtur kennast heitari. Hermeridur eru svunnar og nógv. Trupulleikin við smálekkan aftan á at hava latið vatnið, burtur. Her var eisini eitt sindur av pínu og tað somuleiðis burtur, helst var hetta ein prostata trupulleiki. Hervilgilevan um máttina eisini burtur. Og so tað besta av øllum, so varð eg so nógv klárari í høvduinum, hetta tí, at eg slapp av við ein svamp við heitinum Candida. Hesin svampur kann geva ótrúliga nógv ymisk heilsubrek har mitt var tunglyndi, eitt sindur deprimeraður og undaliga tómur.

Nú aftan á at hava brúkt hesi minirálir í átta mánaðir kann eg nevna hesar betringar. Nú eru hendur og føtur verðir meira stábilir heitari og enn heitari. Konditiónin er batna og, tað skal nógv meiri til at kenna møði enn áður. Eg hevði eisini trupulleikin við turrari húð og viðgjóð „ógrundaður“ skrði seg av og á og altíð um húðin var fysiskt óbyrgjað. Nú er húðin fín, skríðin hevur ikki verið í langa tíð, ja, hon er vorðin munandi sterkari. Sum so nógvir aðrir menn, so havi eg eisini mist hárið. Nú vísir tað seg nýggjur vøkstur, men er hetta heilt stutt og liteyrt hár og enn veit ongin at siga, um hetta eisini kann fáa hárið at gróva aftur, men tað kemur so eitt sindur av lívi í aftur. Samanumtikið so kennist alt hetta so væl, at tað næstan er sum at vera føddur av nýggjum. Áður helt eg meg vera heilsuliga væl fyri undantikið hesi „smáu“ brek, men her er talan um stóra broyting sum ein og hvør annar átti at um mæ.

Nakað so vítfvendandi heilsuennandi, sum spruttur so nógv av lívi, hevur ikki verið at sæð

fyrir. Føroysk dømir um hvat onnur longu hava fingið burtur úr eru: Veddapína horvin, eksem lekt, feril av psoreiasis lekt, harður magi vorðin í orðan, migrena lekt, hervilgile astmaallergi mestsum lekt, sukersjúkur hevur tað munandi betri, stíveiki í kroppinum horvin, blóðtrýstið vorðið í lagi o.a.m.

Okinawa (Okinawa er koraloyggi í Japan) fáa hesi minirálir náttúrliga í teirra dagliga drekkivatni og eru av hesum munandi betur fyri heilsuliga og dragast ikki við heilsubrekkum í tann mun, sum fólk aðrastaðni. T.d. so liggja æðra- og hjartasjúkur 60% lægri enn aðrastaðni og líva teir eisini munandi longri. Hetta hava japanesarar kanna út í æsir og eru komir fram til hvussu ein kann reinsa og miniráliserast drekkivatni heima áðrenn ein brúkar tað.

Alt hetta og meir afturat kann fáast fyri ein tiggjundapart av hvat tað kostar at oyðleggja sær heilsuna við einum pakka av sigarettum um dagin!

Helgi Højgaard
Tórshavn

Ein sera viðkomandi spurningur á veljarafundi í Árhús

...Jamen, hvussu ætla tí í praksis at bera tykkum at við at fáa tykara kristnu hugsanir at ávirka føroyska politikkinn?

Omanfyri endurgivna spurning setti ungur føroyingur mær í steðginum undir einum veljarafundi í Árhús herfyri, og tað var týðuligt at hann ivaðist í um hetta var gjørligt.

Slikur ivi kann undra, í eini tíð sum nevnið seg kristna, eins og eg undrist yvir at trúgvandi eru, sum kunnu fáa seg til at seta kross sín við valevni, sum ikki klárt og týðuligt hevur boðað frá hvøjeim harra tað tæni.

Hvussu kann ein blindur leiða onnur? Hann/hon, valevni ella ikki, sum ikki hevur valt Jesus sum Harran og Frelsara, hevur valt skeivt í lívsins týðningarmesta valgi. Og allar aðrar avgerðir

slikur persónur tekur verða harteftir.

At menniskju, sum ikki kenna Jesus sum Frelsara og Harran, velja slikar persónar er skjiljandi, men ikki ein trúgvandi.

Heldur ikki í hesum førinum hevur ljós nakað við myrkur at gera!

Ein trúgvandi veljari velur trúgvandi valevni.

Aftur til spurningin í Árhús Spurningurin í Árhús var góður og svaraði eg honum nakað soleiðis:

...fortreytin fyri at skilja virði í, at teir ið stýra hava dagligt samband við Gud, er at ein sjálvur hevur slikt samfelag. Og eins trygt tað menniskja er, sum dagliga livir við Gudi og hvílvir í honum, eins trygg er tann sum hevur politikkar, sum dagliga líva við Gudi. Lesa vit í Bibl-

iuni, síggja vit at tjóðin Ísrael blómaði undir leiðarum, sum livdu við Gudi, meðan hon vantroist undir leiðarum, sum ikki livdu við Gudi.

Á sama hátt fer at gangast Føroyum, tá leiðarar okkara eru menn/vinnur, sum dagliga tæna og sjøka Hann.

Ábyrdin á herðum teirra kristnu Eg veit, at hesar hugsanir eg her havi borið fram, hava framgongd millum ikki bert persónliga játtandi trúgvandi føroyingar, men føroyingar í heila tíð.

Valið 7. juli er tí eitt álvarsmál, og tað kanska einamest fyri teir føroyingar, sum dagliga kenna virði av at líva við Gudi.

Teir eiga at unna Føroyum sum tjóð tað sama.

Jenis av Rana

Lesarabræv

Hvat var tað, eg segði í 1. formansumfari í SVF 20. juni?

Nógv fólk hava lag meg undir at hött politikkarar við „Skjótning“ o.l. Lat hetta vera sagt. Eg havi aldri hött nakran politikara, ella mælt til harðskap móti nørkum. Harðskapi eri eg nógv imóti. T.d. hevur mær ikki dámað, at Dagblaðið á undan ári hevur eggjað til hávirðing av yvirgangskroppum í Suðurafríka, Chile, Norðurkorea o.a. Slikt er óføroyskt.

Eg segði, og sum fólk hava øst seg upp um, var sambært mínum notatum m.a. hesi 2 brot:

Brot 1 var hetta:

„Tíbetur kunnu vit ikki sammeta okkum við lond, har blóðið er stíft á gøtum. Til hetta eru vit ov góðsli. Tað liggur tíbetur sera, sera djúpi í føroyinginum ikki at leggja hond á onnur, og hetta mugu vit halda fast við.“

Men hvussu leingi finna vit okkum í, at danskur fúti, danskt dómvald og dans yvirveldi hyggja at og stutleika sær saman við hesum brotsmønnum, ja beinleiðis flenna at kravi føroyska fólksins um eina dómárákanning.

Men kemur stundin, at sinnið í rættisafnu landsmonnum okkara kókar yvir, og teir við góðar samvitsku taka rættin í egnar hendur? Har hetta hent millum onnur fólkslag, so vórðu menn sum Atli Dam, Vilhelm Johannesen, Jógván Sundstein, Óli Breckmann ella Finnboi Ísakson fyribeindir og fylgisevntar teirra ryggbotir. Men slikt gera føroyingar sjálvandi ikki, teir nýja ikki harðskap. Ístaðin sleppa teir sær vónandi av við hesi fólki fríðarliga og tignarliga, við atkvøðuseðlinum í handini“.

Viðmerkingar til brot 1:

Vit fáa at síggja, hvussu viðurskiftini fara at verða um 2-4 ár, um rættarsamfélagið framvegis ikki fær møguleika at virka her á landi. Royndirnar aðrastaðni frá vísta, at slikt biðir upp undir sjálvtæki og at samfélagið fer í upplýsning. Júst tí er neyðugt við eini dómárákanning.

Rætt er, at ávísur menn eru nevndir, sum ikki vóru til staðar. Hesir menn hava havt ein

almennan leiklut í m.a. ólógligum landskassaveðhaldum, Skála Skipasmiðju, grannskopan landskassan og fjárgarstøðu Føroya, har óteljandi spurningar eru ósvaraðir. Hesir menn hava harðliga mótmælt at lata seg dómárákanna. Fjølmiðlafólk hava heldur ikki sett teimum nærgangandi spurningar um øll hesi viðurskifti.

Eg átók mær sostatt eina uppgávu, sum føroysk fjølmiðlafólk grovliga hava misrøkt. Fær flokkurin umboðan á tingi, verður ein partur av virki hansara at røkja uppgávu. sum fjølmiðlafólk ikki hava røkt. Fær flokkurin umboðan á tingi, fara tí kanska uppáttur fleiri nœvn at koma fram. Og kanska fara so uppáttur fleiri lættfátandi framløgur um fjárgjarviðurskifti og búskaparviðurskifti at verða lagdar fram.

Eg standi við tað, ið eg havi sagt, og biðji als ikki um nakra umbering.

Brot 2 var hetta:

„Fólkaflaksmenn gremja seg um, at vit vera hunddálkabr og niðurgjörðir í danskir fjølmiðlar.“

Teir skulu vera glaðir fyri, at tað ikki er Noregi, Stórabretlandi ella Frakland, teir skulu standa til svárs yvir fyri. Danir bera orð fyri at vera eitt tolerant fólkslag. Vista danskir fjølmiðlar meira um brøðrini hjá t.d. formanni fólkaflakssins og formanni javnaðarflokksins móti føroysku tjóðini, so hevði danska pressan, í samkenslu við føroyska fólkinum, krati dómárákanning við slíkari meg, at dansku politikararnir ikki kundu nokið hesum. Viðurskiftini eru nógv grovari, enn fólk og frágreiddingar frá grannskoparum vita um at siga.

Er tað nú so, at fólkaflaksmenn vera hunddálkabr í Danmark. Vit í Hinum føroyska flokkinum hava ongantíð forsømt eitt høvi til at vísa okkara andstýgd fyri teimum fólku, ið hava rent landið á hásgang. Sama kann ikki sigast um danskar myndugleikar, ið hava sýnt eitt hvørt høvi til at heiðra hesar menn. Høvdur Sundstein ikki komandørkrossin? Høvdur Breckmann ikki riddarakross-

in? Fekk Quisling ikki tilsvandandi heiðursmerki frá Adolfi Hitler? Hvat gjørdu norðmenn við Quisling aftaná kríggið. Hann bleiv drigin fyri rættin, dómur og skotin fyri svik síni móti norsku tjóðini“.

Viðmerkingar til brot 2.

Føroysk fjølmiðlafólk eru ein garantur fyri, at almenningurin í Føroyum ongantíð fær fullan kunneleika um týðandi viðurskifti. Sama er forðanin fyri almennum innliti fyri undanfarið. Meina Sundstein og Breckmann tað teir siga um danska hunddálkan, so tóku teir ikki imóti donskum heiðursmerkjum, sum sendu tey retur.

Leiklut Sundsteins og Breckmanns í grannskoðanini av almennu roknskapunum seinastu 20 árin havi eg fyrr viðgjørt. Á almennum fundi havi eg sagt, at leiklutur Sundstein í grannskoðan landskassans „líkast svindli“. Hann hevur ikki hirt mær svar. Burtursæð frá Oyggjatiðindi hava fjølmiðlafólk ikki viðgjørt málið.

Skyldur Jógván Sundsteins sum eksterni grannskoðari landskassans eru ikki at taka feil av í reglugerð landsstýrisins frá 9. juni 1976. Tað má sigast at vera skjálprógvað, at Jógván Sundstein so grovliga hevur misrøkt hesar sínar skyldur ella framt svik móti føroysku tjóðini, at talan alla aðrastaðni hevði verið um risastórt endurgjaldskrav. Viðurskiftini sýnast so greið, at tað jústgjørt ikki kann vera nakar trupulleiki at fáa Jógván Sundstein dómðan. Her er alto so møguligt at fáa eina eykainttøku til landskassan.

Eg standi sostatt við tað, eg havi sagt, og biðji ikki um nakra umbering.

Annað:

Tað eg segði, var í høvudsheit um ein leyslig endurtøka av tí, ið tíðindamenn frá BBC ella Danmarks Radio, so vóru tað ivaleyst tíðindafólkini og ikki eg sjálvur, ið høvdu sett omanfyri nevndur spurningarnar!

Ólavur Christiansen/
Hin Føroyski flokkurin
(líst: G)

Nýggj byrjan?

Teir ráðandi politikararnir í dag halda so fast um vald sít, at trupult er hjá nørkum nýggjum at gera seg galdandi

Politisk flokkarnir

Flest øll spyrja seg sjálván, hvønn politiskan flokk skal ein velja, hetta at velja, er ikki altíð lætt tverri. Politisku flokkarnir í Føroyum hava í nógv ár ført ein heldur tilvildarlígan politik, í hvussu er um vit hyggja at stevnuúskránni, og hetta hevur ført við sær, at ein ikki longur kann hyggja eftir stevnuúskránni og velja hareftir.

80 ára politikkarir

Ein og hvør má síga sær sjálván, at politikkarar, sum hava stýrt hesum landinum tey seinastu árin, ikki eru ein kross verdir. Teir hava høvudsábyrgdina av at landið og fólk ið her býr, er

komið út í óføri, og tá meini eg politikararnir úr øllum flokkunum.

Nógvir av hesum politikarum komu fram fyrst í sjeitiárunum, á tein stór útskiftin frá fram, og vit mistu allar teir góðu politikararnar. Hesir gomlu politikararnir vistu, at ein ongantíð mátti lána meira, enn ein kundi gjalda aftur, tí teir høvdu sær dækkrepuna í fímtíárunum.

Hesi blomsturbørnini, sum kalla seg politikkarar, hava sitið síðani, og veljarin hevur, so bláoygdur sum hann er, valt teir inn við hvørt val. Men trupult hevur tað verið hjá veljaranum, tí at politikararnir hava gjørt alt fyri at halda uppá sít vald, við millum annað at syrgja fyri, at veljarin als ikki sá tey nýggju andlitini. Hetta síggja vit tverri aftur við hetta valið, vit kunnu bara hyggja at valsendingunum

hjá sjónvarpinum, tí tað einasta, vit síggja, eru teir somu politikararnar, sum hava ført okkum út í óføri. Teir halda so fast um sít vald, at tað nærum er ómøguligt at fáa teir burtur aftur, sjálvt um teir hava so nógv líf í lastini, at skipið stendur at søkka.

Framtíðin

Hóast teir 4 stóru politisku flokkarnir hava høvudsábyrgdina av tí neyð og armód sum er í Føroyum í dag, meti eg at ta politiska spjallangina sum fer fram í dag við øllum hesum nýggju fylkingunum og flokkunum at vera sera óheppin. Tí tað eru ikki flokkarnir í sær sjálvum, tað er galið við, tað er persónunum. Farið tí á val og veljið nýtt fólk inn í teir gomlu flokkarnar.

Stein Juul Pedersen
Argir